

İŞYERİ ZİYARETLERİNDE UYULACAK USUL VE ESASLAR

1-GİRİŞ

İş sağlığı ve güvenliği tüm dünya için öncelikli bir sorundur. Her yıl işle ilgili kazalar ve meslek hastalıklarına bağlı olarak dünyada 3,2 milyondan fazla kişi hayatını kaybetmektedir. Ayrıca her yıl 160 milyon yeni meslek hastalığı ile 300 milyon ölümcül olmayan iş kazası meydana gelmektedir. İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ve uygulamalarının eksikliğine bağlı olarak meydana gelen işle ilgili hastalık ve ölümlerin yarattığı ekonomik yük ile verimlilik kaybı küresel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) 'nın %4'ünü oluşturmaktadır. Bu nedenle, güvenli ve sağlıklı bir iş ortamının sağlanması ve teşvik edilmesi önemli bir halk sağlığı önceliğidir.

2-AMAÇ

İşyerleri, sağlığı geliştirici etkinlikler ve bu konuda farkındalık oluşturma açısından önemli alanlardır. İşyeri ziyaretleri, sağlığı geliştirme önerileri ve halk sağlığını korumaya yönelik gerçekleştirilen aktivitelerin tanıtılması açısından önemlidir.

İşyeri ziyaretlerinin amacı, çalışan sağlığı faaliyetleri kapsamında işyeri ziyaretleri yaparak, işverenleri ve çalışanları çalışan sağlığı ve iş güvenliği konularında bilgilendirmek, bilinçlendirmek ve iyi uygulama örneklerini yaygınlaştırmak, aynı zamanda Bakanlığımızın 2019-2023 Stratejik Planında yer alan 4.7.4 başlığındaki "Performans Göstergesi Hedefleri"ni gerçekleştirmektir.

3-PLANLAMA

Sağlık Bakanlığının çalışan sağlığı alanında önleme ve koruma faaliyetlerine yönelik yürüttüğü çalışmaların hedefine ulaşması amacıyla, işyeri ziyaretleri planlanmalıdır. Bu amaçla işyeri ziyaretlerinin tüm aşamalarını içeren plan hazırlanmalıdır. Bu planda aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

3.1. ZiyaretPlanlama Komisyonunun Oluşturulması

İl sağlık müdürü veya yerine görevlendireceği halk sağlığı hizmetleri başkanı/çalışan sağlığı biriminden sorumlu başkan yardımcısının başkanlığında ve çalışan sağlığı birim sorumlusunun da bulunacağı toplam en az üç kişiden oluşur.

Komisyonun sekretaryası ve koordinasyonu Çalışan Sağlığı Birimince yürütülür.

3.2. Ziyaret Edilecek İşyerlerinin Tespiti

Ziyaretin gerçekleştirileceği işyerleri Ziyaret Planlama Komisyonu'ncabelirlenir.

Ziyaret edilecek işyerlerinin tespiti yapılırken il genelinde faaliyet gösteren 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki işyerlerinin olmasına dikkat edilmelidir.

Ziyaret edilecek işyeri sayısı, çalışan sayısı, sektörel dağılım vb. konularda ön çalışma yapılabilir.

İl genelinde faaliyet gösteren işyerlerinin bağlı bulunduğu ilgili meslek kuruluşları (Odalar, birlikler vb.) önceden ziyaret edilerek konunun önemi anlatılırsa işverenler tarafından işyeri ziyaretlerinin kabulü daha kolay ve anlaşılır olur.

3.3. Ziyaretin Kimler Tarafından Yapılacağı

İşyeri ziyareti amacıyla il ve ilçe düzeyinde ziyaret ekipleri oluşturulmalıdır. Bu ekipler mümkün olduğunca iletişim becerileri yüksek kişilerden tercih edilmelidir. Ziyaret ekiplerinde;

- İl ve ilçe yöneticileri
- Çalışan sağlığı birim sorumlusu
- İşyeri hekimleri
- İşyeri hemşireleri
- İş güvenliği uzmanları

- Çevre sağlığı teknisyenleri
- Hemşire
- Ebe
- Sağlık memurlarınınvanına sahipen az iki kişiden oluşturulmalıdır.

3.4. Ziyareti Gerçekleştirecek Kişilerin Görevlendirilmesi

İşyeri ziyaretini gerçekleştirecek personelin görevlendirme onayları alınmalıdır. Bu onay illerde valilik, ilçelerde de kaymakamlık veya yetki devrine uygun olarak il/ilçe sağlık müdürlüklerinden alınır.

Ekiplerde değişiklik olması halinde onaylar aynı usulle güncellenmelidir.

3.5. Ziyaret Ekiplerinin Bilgilendirme Toplantısı

Ziyaretlerin hangi işyerlerine, ne zaman ve nasıl gidileceği bu toplantıda personele bildirilmelidir.

Ayrıca söz konusu ziyaretin ana amacı anlatılarak asla bir denetim mantığı ile yapılmayacağı vurgulanmalıdır. "AMAÇ" başlığında belirtilen hususlarla ilgili bilgilendirme olduğu belirtilmelidir.

3.6. Ziyaretin Ne Zaman Gerçekleştirileceği

Bakanlığımızın 2019-2023 Stratejik Planındaki 4.7.4 başlığında yer alan performans gösterge oranı ve kayıtlı işyeri sayıları dikkate alınarak her il kendisine uygun bir zaman planlaması yapılmalıdır. Ziyaretler bu plan dahilinde gerçekleştirilmelidir. Hangi tarihte hangi işyerlerinin ziyaret edileceği önceden belirlenmelidir. Önceden hazırlanan bu sürelerde mutlaka uyulmalıdır.

4-ZİYARET GERÇEKLEŞTİRME

İşyeri ziyaretleri, yapılan planlama dahilinde gerçekleştirilmelidir. Ziyaret gerçekleştirilirken ilgililerine gösterilmek üzere personel kimlik kartı ve alınan onay hazır bulundurulmalıdır. İşyeri ziyaretleri aşağıda belirtilen konuları içermelidir;

4.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri

- İşyeri ziyareti, öncelikle işvereni ziyaret ile başlamalı ve işverene ziyaret amacının denetim değil bilgilendirici, eğitici ve tavsiye içerikli olduğu özellikle vurgulanmalı,
- İşverene iş sağlığı ve güvenliği kavramının önemi, amacı, işverenin yetki vesorumlulukları anlatılmalı,
- Ziyaretler mümkünse yönetimden birinin eşliğinde gerçekleştirilmeli,
- İSG hizmeti ile ilgili detaylı bilgi alabileceği kurum/kuruluşların(HSGM/ÇSDB, SHM, İSGGM, İSGÜM, ÇASGEM, İş Teftiş Kurulu Başkanlığı, il sağlık müdürlüğü vb.) web adresleri ve varsa broşür/doküman vb. paylaşılmalı,
- Çalışanlar, işyeri kaynaklı riskler ile ortaya çıkabilecek hastalıklar ve mesleki maruziyetler hakkında bilgilendirilmeli,
- Varsa ildeki meslek hastalıkları klinik tanısı koymakla yetkilendirilmiş hastanelerin bu alanda sunduğu hizmetlerle ilgili bilgilendirmeler yapılmalı,
- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında İSG hizmetlerini nerelerden alabilecekleri (YİSGB, İSGB ve OSGB) hususunda bilgilendirmeler yapılmalı,
- İşverene İSG açısından alt işveren-üst işveren ilişkisi anlatılmalı,
- İSG hizmetlerini alırken işverenlerin nelere dikkat etmeleri gerektiği hususlarında bilgilendirmeler yapılmalıdır. Bu amaçla;
  - İşverenin dışarıdan (YİSGB/OSGB) İSG hizmeti alıp almadığı, alıyor ise bu hizmetten memnuniyet durumu,
  - Hizmet sunucusu tarafından verilen İSG hizmetlerinin neler olduğu,

- Sağlık gözetimi, risk değerlendirmeleri ve eğitimler gibi zorunlu faaliyetler hakkında işverenin bilgi sahibi olup olmadığı hususları ile ilgili bilgi edinilmeli ve konuyla ilgili işverenin ve/veya ilgililerin sorularına cevaplandırılmalı,

4.2. Sağlık Geliştirici Halk Sağlık Faaliyetleri

Ziyaret sırasında SHM'lerde verilen hizmetler hakkında bilgilendirme yapılmalıdır. Bu amaçla:

- Beslenme Danışmanlığı
- Fiziksel Aktivite
- Kronik Hastalıklara Yaklaşım
- Sigara Bırakma Merkezleri
- Bağımlılıkla Mücadele ve Farkındalık
- Koruyucu Ağız Diş Sağlığı
- Psiko-Sosyal Danışmanlık
- Evlilik Öncesi Danışmanlık
- Kadın Üreme Sağlığı Danışmanlığı
- KETEM Faaliyetleri
- Gebe Sınıfı Eğitimleri vb. gibi halk sağlığı hizmetleri hakkında bilgilendirme yapılmalı ve uygun merkezlere yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

4.3. Koruyucu Sağlık Hizmetleri

Sağlık Bakanlığının erişkinlere de bağışıklama hizmeti sunduğunun anlatılması gerekmektedir.

Bu kapsamda özellikle sektörel mesleki risk faktörlerine göre çalışanların aile hekimlerine müracaat ederek devletimizin ücretsiz olarak sunduğu aşılama hizmetlerinden de faydalanabilecekleri ve böylece olası mesleki risklerden ve hastalıklardan korunabilecekleri mutlaka anlatılmalıdır. Bu amaçla genişletilmiş bağışıklama programında yer alan aşılama faydaları anlatılarak aile hekimlerine yönlendirilmelidir.

5- BİLDİRİM

Ekipler tarafından ziyaret edilen işyerlerinde işveren ile birlikte EK' de yer alan "İşyeri Ziyaret Formu" doldurulup müştereken imza altına alınacaktır. Söz konusu doldurulan formlar bir sonraki ayın 10'una kadar bağlı buldukları il sağlık müdürlüklerinin çalışan sağlığı birimlerine iletilecektir.

İl sağlık müdürlüklerinin çalışan sağlığı birimleri tarafından il düzeyinde toplanan "İşyeri Ziyaret Formu" formlarının doldurulduğu ayı takip eden ayın 20'sine kadar Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Çalışan Sağlığı Dairesi Başkanlığının hsgm.izbildirim@saglik.gov.tr elektronik posta adresine bildirimi yapılacaktır.

KISALTMALAR:

AÇSHB	:Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
ÇASGEM	:Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi
ÇSDB	:Çalışan Sağlığı Dairesi Başkanlığı
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
HSGM	: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
İSG	: İş Sağlığı ve Güvenliği
İSGB	: İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi
İSGGM	:İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
İSGÜM	: İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanlığı
KKD	:Kişisel Koruyucu Donanım
OSGB	:Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi
SHM	: Sağlıklı Hayat Merkezleri
TSM	: Toplum Sağlığı Merkezi
vb.	: ve benzeri
YİSGB	: Yetkilendirilmiş İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi

İŞYERİ ZİYARET FORMU

İşyeri Adı		
Ziyaret Tarihi		
Telefon No		
Tehlike Sınıfı		
Çalışan Sayısı		
Sektör/NACE Kodu		
Adres		
İşyeri Adı		
	Evet	Hayır
İşverene iş sağlığı ve güvenliği kavramının önemi, amacı, işverenin yetki ve sorumlulukları anlatıldı mı?		
İSG hizmeti ile ilgili detaylı bilgi alabileceği kurum/kuruluş (HSGM/ÇSDB, SHM, İSGGM, İSGÜM, ÇASGEM, İş Teftiş Kurulu Başkanlığı, il sağlık müdürlüğü vb.) ve varsa broşür/doküman vb. paylaşıldı mı?		
Çalışanlar, işyeri kaynaklı riskler ile ortaya çıkabilecek hastalıklar ve mesleki maruziyetler hakkında bilgilendirildi mi?		
Varsa ildeki meslek hastalıkları klinik tanısı koymakla yetkilendirilmiş hastanelerin, bu alanda sunduğu hizmetlerle ilgili bilgilendirmeler yapıldı mı?		
6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında İSG hizmetlerini nerelerden alabilecekleri (YİSGB, İSGB ve OSGB) hususunda bilgilendirmeler yapıldı mı?		
İSG hizmetlerini alırken, işverenlerin nelere dikkat etmeleri gerektiği hususlarında bilgilendirmeler yapıldı mı?		
İşveren dışarıdan İSG hizmeti alıyor mu?		
İşveren almış olduğu İSG hizmetinden memnun mu? (Cevabın "HAYIR" olması halinde sebebi bu alana yazılacak)		
İşverene, İSG açısından alt işveren-üst işveren ilişkisi anlatıldı mı?		
Ziyaret sırasında SHM'lerde verilen sağlığı geliştirici halk sağlığı faaliyetleri hakkında bilgilendirme yapıldı mı?		
Koruyucu sağlık hizmetleri hakkında bilgilendirme yapıldı mı?		
ÖNERİ VE TALEPLER		

ZİYARETİ GERÇEKLEŞTİRENLER

İŞVEREN

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - HSGM ÇALIŞAN
SAĞLIĞI DAİRESİ BAŞKANLIĞI

05/07/2019 14:56 - 90611027 - 010.07.02 - E.168

00096660236

Sayı : 90611027-010.07.02
Konu : İşyeri Ziyaretleri

DAĞITIM YERLERİNE

Bakanlığımızın 2019-2023 Stratejik Planında Çalışan Sağlığı Daire Başkanlığımızın çalışmalarıyla ilgili olarak Hedef Performans Göstergesi başlığı altındaki 4.7.4 maddesinde “Çalışan sağlığı kapsamında ziyaret edilen iş yeri oranları yüzde (%)” olarak belirlenmiştir.

Bu sebeple çalışan sağlığı birimlerinin görev tanımlarına uygun olarak Bakanlığımızın hedef gösterge oranlarını gerçekleştirmek üzere işyeri ziyaretlerinin yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu amaçla illerinizde işyeri ziyaretlerinin nasıl yapılacağıının belirlenmesi ve tüm illerde ziyaretlerin aynı standartta yapılması için “İşyeri Ziyaretlerinde Uyulacak Usul ve Esaslar” belirlenerek yazımız ekinde gönderilmektedir.

İllerinizde bundan sonra gerçekleştirilecek olan işyeri ziyaretlerinin bu esaslar doğrultusunda gerçekleştirilmesi, söz konusu ziyaretlerin ekte yer alan form ile ve belirlenen süre içerisinde Bakanlığımıza bildirilmesi, bu ziyaretleri gerçekleştirecek olan birimlere gerekli desteğin sağlanması hususlarında;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır.
Doç. Dr. Fatih KARA
Bakan a.
Genel Müdür

EK: İşyeri Ziyaretlerinde Uyulacak Usul ve Esaslar (5 Sayfa)

Dağıtım:
81 İl Valiliğine
(İl Sağlık Müdürlüğü)

Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Daire Başkanlığı
Telefon: Faks No: 5655432

e-Posta:zerrin.unlu2@saglik.gov.tr İnt.Adresi: 5655787

Bilgi için:Zerrin ÜNLÜ
HEMŞİRE

Telefon No:312 565 5787

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Bu belgeyi belge sayı 3125655787 ile kontrol etmeniz için bilgilerinize rica ederiz.